

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Caput XI. De propositio requisito ad Votum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

de voti, cessatione, satis erit de hac materia completa tractatio.

2. Dividitur autem votum. Primum, in absolutum, pure conditionatum, & penale.

Secundum, in solemne, id est, quod acceptatur in Ecclesia: & simplex, quod privatim emittitur.

Tertium, in necessarium, hoc est, de præcepto debito; & in liberum, seu, ut alij loquuntur, in commune, & singulare.

Quartum, in reale, in quo promittitur res externa, in personale, in quo votetur actio personæ; & in mixtum in quo utraque.

Quintum, in affirmativum, quo scilicet promittitur aliquid positivum, v.g. elemosyna, & in negativum, quo aliquid negativum, v.g. abstinencia à carnibus.

3. Adde denique, quasdam alias divisiones accidentales: v.g. in perpetuum, & temporale: in reservatum, & non reservatum: in publicum, & occultum, &c. quorum & similium explicationem, ubi opus erit, in deinceps afferendis non negligemus.

CAPUT X.

De libertate requisita in Voto.

§. I. Qualis deliberatio requiratur.

1. **E**A requiritur, & sufficit, quæ ad peccatum mortale? ita Sanch. Suar. Arag. Mol. apud Laym. lib. 4. n. 4. c. 1. n. 3. Quod ea requiratur; Ratio est, quia votum est lex, quæ sibi vovens imponit; at imponere sibi, ut etiam alteri obligationem, ex se grave quid est, nec est rationale, eam posse sine maturo iudicio, plenoque imperio libertatis, imponi. Nam propterea semiplena libertas, quæ est in semidormiente, & semibrio, vel in primis quibusdam motibus, licet sufficiat ad culpam venialem, non tamen ad Votum: quia hoc modo grave aliquod onus sine maiora discussione imponderetur vovens. Quod ea sufficiat, ratio est, quia illa deliberatio, quæ in peccando sufficit ad demeritum, sufficit ad Voti meritum: & recte Glossa cap. Mulier, 32. q. 1. Quæ (ait) per tantam deliberationem potest obligari diabolo, nempe per peccatum, potest etiam obligari Deo, nempe per Votum. Non ergo requiritur omnis convenientia, & disconvenientia exacta discussio circa Votum mittendum; sed, si recte satis pauci essent qui vera Vota conciperent, cum communiter in calore timoris, vel iracundia, imò non raro, in fervore devotionis, Vota emitti solent. Nec statim poenitere Voti facti, vel quod sine calore Votum non fuisset emissum; signa sunt non adfuisse debitam deliberationem: sapientissime enim multa deliberatè in aliqua circumstantia sunt, quorum statim poenitet, & in alia circumstantia omnino rejicerentur.

2. Dices: Vovere sine exacta discussione prædicta, ut, v.g. in calore iracundia: affert aliquando peccatum veniale, sicuti afferre mox dicemus, vovere cum sola deliberatione semiplena, quia in utroque casu deest prudentia in vovendo; ergo non validum est Votum, cum Deo gratiam esse non possit, quod fit cum peccato. Respondet, negari debere consequentiam. Ratio est, quia cum in nostro casu jam ponatur libertas necessaria, ut supponimus, ponitur jam completè votum in substantia, & solum defectus est in circumstantia extrinseca, id est, votum conjungitur cum defectu exactioris discussionis: quare Deus acceptat sacrificium, & quodcunque opus in substantia bonum: & non respicit culpam venialem, qua quis, verbi gratia, per aliquam levem negligentiam, vel vanam gloriam, illa operatur.

3. Vovere autem cum sola semiplena deliberatione, quæ cum ad Voti substantiam non sufficiat, Votum veniale non constituit, semper est veniale. Sic Suar. Sanchez, Caiet. Valent. apud Castr. Pal. tom. 3. rr. 13. d. 1. p. 4. n. 5. quia tunc si ve in voto de gravi, si ve de levi semper adest

deus prudentia, quæ non videtur posse ascendere ad deordinationem mortalem.

Excipit primum Castr. Pal. ibid. nisi ob vovendum cum imperfecta deliberatione exponeret se quis periculo vovendi aliquid, graviter illicitum; excipit secundo Sanchez cum Suario apud eundem ibid. nisi quando se quis exponeret periculo transgrediendi Votum grave. Sed certe vñtam mihi dabunt, tanti Doctores proferendi quod sentio. Vel hi casus sunt admodum Metaphysici, vel potius nulli. Si enim is de quo loquimur, semiplenam habet deliberationem circa vovendum, semiplenam etiam deliberationem habebit circa periculum, cui se exponit: ergo non peccabit mortaliter sic se exponendo: nam ad mortale omnes semus plenam debere adesse deliberationem. Quod si iudicis posse occurrere casum, in quo quis semiplenè deliberatè voveat, sed plenè deliberatè videat prædictum periculum: mirum dices, & mihi, vel quid incredibile, vel quid valde Metaphysicum. Propterea, si iidem dicti Authores, Suar. Sanchez, Lell. apud eundem ibid. n. 2. & omnes dicemus, votum ex semiplena deliberatione non esse verum votum, atque adeo nullam afferre obligationem: ut modò n. 1. vidimus: quoddam peccatum grave erit, illud, quod omni caret obligatione, non observare, ejusque fractionis periculo se exponere. Denique falsum est, hunc se exponere periculo vovendi rem tunc illicitam; Patet, quia nihil voveret, obstante scilicet semiplena, seu imperfecta deliberatione, quæ substantiam voti de medio, ut dictum est, omnino tollit: qui autem non verè voveret, nec illicitè vovere verè poterit.

Quando dubium incidit, an votum cum debita deliberatione fuerit conceptum; quid præsumendum? *supra* lib. 1. cap. 3. §. 17. de Votum.

§. II. An ad Votum sufficiat deliberatio virtualis.

1. **O**vidiam exacto probationis anno ritè ad Oratorium accessit, vota professionis coram Prælate ex vero animo emissurus: illa tamen ex scripto recitavit quidem, sed profus nulla actuali deliberatione, animo nimirum distractus, atque ad omnia alia, præter ipsa vota, intentus, & quod caput est, affirmat se voluntariè distractiones illas admisisse. Dubitavit, an sine necessitate eadem ratificandi, valida fuerint sua vota. Dixi valida fuisse. Sanchez lib. 4. in Dec. cap. 1. n. 6. Castr. Pal. l. 6. §. 3. alique Ratio fuit, quia jam adfuit deliberatio, seu intentio virtualis, quæ sufficit ad validitatem voti: Sicut enim virtutis intentio sufficit administranda Sacramenta, imò & ad omnes humanas actiones præstandas, sic ad vovendum. Tercò, si sola adfuisse habitualis, vel indirecta, ut si dormiens, vel ebrius vota legisset, nullatenus fuissent valida: Verum, quænam sit intentio actualis, virtualis, habitualis, indirecta, in opusc. 3. de sacrif. lib. 2. cap. 1. §. 2. explicuimus, quare ibi dicta huc à te sunt omnino transferenda.

Metus qua ratione impediatur obligationem voti, satis *supra* lib. 1. cap. 2. §. 4. disputavimus: De errore verò, vel ignorantia in votis, dicam mox cap. 13.

CAPUT XI.

De Proposito requisito ad Votum.

1. **P**ropositum est voluntas deliberata aliquid faciendi, quæ quidem semper prærequiritur in voto. Propositum enim continet solam voluntatem faciendi opus: Promissio huic voluntati, seu intentioni addit aliam voluntatem, se nimirum alteri, & in casu voti, Deo obligandi.

2. Hinc fit solum propositum non esse votum. An verò (ut id obiter hinc decernam) nolle facere illud bonum, quod firmiter quis proposuerat, sit veniale (nam certum est non esse mortale, nisi aliàs sit sub mortali præceptum)

apud Doctores controvertitur, Castro Palas-
mus, *1.5. disp. 1. de voto, part. 1. n. 4.* citans Suarium, &
alios: Quia, inquit, contra virtutem constan-
tem, quæ non solum inclinatur, ut quis perseveret in bo-
no obligatorio; sed etiam, nisi legitima excuset causa,
voluntario firmetur proposito. Sane virtus est cordis,
& aliter actus otiosus, se sine causa mutare.

Negar Sanchez *lib. 4. in Dec. cap. 1. n. 21.* citans Navar.
Hiss. Tol. Valent. Quia si nulla lex, nec divina,
te ad illud obligat, undenam orietur, pec-
catorum? Dices, ipse proponens sibi ullam legem im-
ponendo, at ipse nullam obligationem sibi assu-
mendo per merum propositum proficitur: ergo nullam si-
bi imponit. Probabilior est hæc posterior sententia, quod
ad perseverandum inclinatur constantia, fateor: at
illa sub culpa, sed sub solo consilio, eo modo, quod
voluntas aliquando inclinatur etiam ad actus supererogatio-
nis, scilicet omnes: est igitur resilire à bono proposito
per aliquam levitatem, hoc est, defectus maioris boni, non
est levitas peccaminosa. Quod si sit aliquando actus
voluntatis, qui habet sine causa, non erit venialis ex vi muta-
tionis propositi contra constantiam, sed ex generali ca-
pitulo, quo in aliquorum sententia, omnes actus humani
in individuo requirunt finem ad quem hominem, quæ est
longe alia consideratio, de qua *alibi*.

CAPUT XIII.

De Promissione requisita in Voto, de qua
Obligatione inde proveniente.

§. I. De Promissione vera, & falsa.

Verè promittis, quando intendis quid facere sub
obligatione alteri exhibita. Et quidem per exter-
nam locutionem respectu hominis, qui secus casu acce-
pere non possit: per internam solum voluntatem respec-
tu Dei, qui externis vocibus non indiget, ut accipiat.

1. Falsè promittis, primò, quando solis verbis, non
certum animo. Secundo, quando animo quidem promit-
tendi, seu rem promissam exequendi, sed positive ex-
presso animo te non obligandi. Tertio, animo quidem
quomodocumque rem exequendi, sed abstractèndo à
voluntate te obligandi. Quarto denique, animo quidem
te obligandi, sed cum voluntate rem promissam nulla-
tus exequendi.

2. Certum autem est, primò: in primo, & secun-
do casu siue noscas vim voti, siue nequeas, non oriri
in te obligationem rem promissam exequendi. Ita Azor.
Sanchez. Val. Less. Bon. alique apud Cast. *1.3. tract. 2.3. d. 1.*
1.3. n. 2. Ratio est, quia, dum expresse à te reiciis obli-
gationem, illam non contrahis; siquidem Votum est
lex privata, quam sibi quilibet in Dei obsequium impo-
nit, lex autem non obligat ultra imponentis intentionem.
Atque hinc fit, summa probabilitate firmari, cuilibet
licet licet quidpiam grave, v.g. jejunium votare sub so-
la obligatione venialis, quia tota obligatio ab ipso
votante dependet. Illud nota, sic simulat etiam in re
gravi verbo tenus votare, non transcendere peccatum
veniale, quia solum est mendacium, nec redundans in
gravem Dei irreverentiam. Excepi in voto Castitatis
anexo Ordini sacro, & in Voto professionis religiosæ;
in his enim positum, quod externè voves, juxta intentionem
Ecclesiæ, & Religionis, votare ex iustitia debes: ni-
si forte gravis metus, causam det æquivocandi, ut dixi-
mus in simili *suprà, lib. 1. §. 9. a. n. 6.*

3. Certum sit secundo, in quarto casu verum esse
votum, & inde validam enasci obligationem. Ita Sanchez.
plurib. relatis, Azor. Suar. apud eundem Cast. *1. c. n. 4.*
Scio Valentiam *2.2. disp. 6. quest. 6. p. 1. vers. secundò obstat.*
conferre tunc nullam exurgere obligationem, quia, si
nullam habes voluntatem rei faciendæ, quam *suprà* dixi-

mus prærequiri ad Voti essentiam, nullum emittis Vo-
tum. Sed ratio nostræ dicti est altera à posteriori: pri-
ori altera. A posteriori: quia secus Sacerdos concubinam
domi retinens, non emitteret validè Votum Castitatis,
si (ut evenire facile potest) animo illam retinendi sa-
cerdos Quædam Suscipiat. Pari modo Eques Melitensis,
v.g. si professionem emittat eodem crimine, & proposito
maculatus, castitatem non voveret validè. Idemque
temporalia bona sub suo dominio servare statuens, non
voveret validè paupertatem. Et denique, qui solum, ut
Commendas lucraretur, aliquam profiteretur Religionem,
animo non observandi, quæ solemniter promittit, Re-
ligionis non esset? unde illicitè, & cum iniustitia fructi-
bus Commendarum postea frueretur: quæ tamen omnia
absolutè censentur; hi enim quamvis voveant illicitè
mortaliter, propter illam pravam dispositionem vota
gravia non exequenda, nihilominus valida ea esse vota
nullus negat. A priori: quia hæc duo, obligatio ad
aliquid exequendum, & ipsa rei executio, sunt admo-
dum diversa: ut patet in contractu emptionis, & ven-
ditionis, de quarum essentia est obligatio ad tradendum,
non verò ipsa traditio, quæ satis est, ut deinde suo
tempore ponatur. Quando igitur diximus requiri pro-
positum, & voluntatem exequendi in promissione, est
sensus, ne peccetur; requiri, ut suo tempore executio
ponatur: nam ceterum pro promissionis, seu voti essen-
tia, satis est voluntas suscipiendi in se obligationem ex-
quendi.

5. Remanet igitur solum decernere de tertio pro
quo adverte, dupliciter posse quempiam negativè se ha-
bere circa obligationem voti, seu promissionis. Primò,
quando non habet hujusmodi intentionem obligandi:
neque explicitè, neque implicitè. Secundo, quando
habet saltem implicitè, ut si quis cognoscens naturam
voti quæ sit adducens obligationem, voveat, non ad-
vertens nunc ad obligationem vel nesciens dictam na-
turam voti, voveat tamen juxta modum ordinarium,
quo alij voverent: in his enim duobus exemplis dicitur
quis implicitè habere intentionem se obligandi.

6. Dico igitur primò, in posteriore hoc modo esse
verum votum, utramque ex eo oriri obligationem ex-
quendi. Ita Sanchez. *de matr. lib. 1. d. 9. num. 5.* Castro Pal.
loc. cit. num. 2. Ratio est, quia jam voluntaria tunc est obli-
gatio, dum sciens quis, & volens suscipit id, à quo neces-
sariò, obligatio sequitur, nec illam obligationem ullo
modo excludit, multò magis, si expresse intendat votare
juxta modo ordinatum vovendi: in hac enim inten-
tione, involvitur intentio se obligandi.

7. Dico secundo, in priore modo non esse verum
votum, nec ex eo exurgere obligationem. Ita Sanchez. *ibid.*
num. 2. sed contrarius videtur Castro Pal. *l. c. n. 2. fin.* imò
& ipsemet Sanchez. *alibi*, id est, *lib. 3. in Dec. cap. 10. n. 9.* sed
forte in hoc n. 9. loquitur de casu à nobis dicto n. præced.
Ratio est, quia obligatio confurgit ex animo volunta-
rio promittentis: at si non cognoscas ex promissione
oriri obligationem, voluntaria tibi obligatio esse non
potest; ergo ea oriri nec poterit.

8. Hæc duo dicta non solum vera sunt in voto, vel
simplici promissione, verum etiam in juramento. Ita
Sanchez. *d. de matr. num. 9. v. Etiam, & in dec. lib. 3. cap. 1. d.*
n. 23. Quare si jurasti, ut ceteri jurare solent, vel sciens
naturam juramenti, obligabit te juramentum: si verò
jurasti cum ignorantia invincibili, seu negativè te habes
ad obligationem, illam scilicet non includens, nec
excludens, juramentum non obligat, nec indiget re-
laxatione. Atque horum duorum ratio est, quia juramen-
tum sequitur naturam actus, cui adiciitur, cum igitur
in priore ex his duobus adsit promissio obligans in
posteriore non item (ne implicitè quidem, ut supponi-
mus, secus enim esset casus n. 6.) valebit in priore jura-
mentum, ut & votum; non autem in posteriore.